

הענין של מימון העליה עליה. שר האוצר הציג את הבעיה בפנינו. ביום שני נסיים את העיף ההכנסות אשר מסביבם מתנהל הוויכוח הגדול של המסים. אחר כך אנו נכנסים להוצאה. בציג לשר האוצר שאלה: כדי להשלים את ההכנסות אנו רוצים לדעת איך אתה רוצה לממן את העליה.

אנו עוברים לסדר היום. אנו עוברים למפעלי הנייר בחודרה. חברי הוועדה ביקשו להביא את ההסכם והוא הוגש לנו היום. הוא הוגש לנו באנגלית. המדובר בערבות ואמיסיות.

אני מתפלא על הדבר שלא הגישו לנו את החומר בצירוף תרגום בעברית. מ. אולמרט:

לדעתי ההסכם היה צריך להיות בעברית והתרגום באנגלית. א. בהיר:

זאת הערה נכונה. אביא זאת לתשומת לב שר המסחר ותעשייה. היו"ר י. גורי:

לפחות את החוזה הייבו צריכים לקבל בעברית. אני מציע באופן פורמלי לדחות את הדיון עד י. בדר:

לקבלת חומר זה בעברית.

הסכם בין משקיע ובין ממשלת ישראל הנעשה על נייר ממשלת ישראל צריך להיות בעברית. א. בהיר:

זה גם לא הסכם בין משקיע ובין מדינת ישראל, אלא הסכם בין חברה ישראלית ובין מדינת ישראל. י. ש. רוזנברג:

אני מצטער שגרמנו לתדעומת מוצדקת של חברי ועדת הכספים. בדרך כלל החוזים שנעשים ביננו ובין אנשים מהחוץ נעשים בעברית. לגבי הפרוספקט הזה, לא חשבתי שאנו מוכרחים לתרגם אותו לעברית. זה רק לאינפורמציה. אני מבקש את חברי ועדת הכספים לתת לי אפשרות לברר את הדבר הזה. אני מבקש לא להסיק מזה מסקנות. ד"ר זגגי:

אני מציע להודיע לאוצר שהנוסח האנגלי לא יכול להיות יסוד לדיונים בוועדה. הוועדה מבקשת לשם דיון להגיש לה את המסמך העברי. י. בדר:

ניגש עכשיו לעצם הדיון. ד"ר רוזנברג יתרגם לנו את המסמך מאנגלית לעברית. היו"ר י. גורי:

(ד"ר רוזנברג מתרגם את המסמך).

אני לא יכול לדון בנושא הזה, היות ואני לא מבין את המסמך, גם אחרי התרגום. אני מציע לקבל את התרגום ורק אחר כך לדון. ש. דיין:

אני נאלץ לבקש ממך לא להצביע בנושא הזה. רוצה להתייעך על כך עם סיעתי. מ. אולמרט:

זאת הצעה לגטימית. היו"ר י. גורי:

אני מציע ללא קשר לענין הערבות, להזמין את שר מסחר ותעשייה ולקבל ממנו הסברים על החוזה. ז. צור:

אני מצטרף. י. קרגמן:

אני מצטרף להצעתו של מר צור. י. אפרתי:

אכתוב לשר האוצר ולשר מסחר ותעשייה: חברי ועדת הכספים הביעו מורת רוח מענין העברית. מבחינת ידיעה, החוזה הזה יש בו יתרונות לגבי חוזים אחרים. תוכן החוזה הזה נוצע לנו עקב הדיון בערבות, והיה רצוי שוועדת הכספים העוסקת בעניינים מסוג זה תהיה יותר אימפרומיסט לעניינים כאלה. היו"ר י. גורי:

אנו עוברים לסדר היום. הסעיף הראשון -

ערבות לאוניברסיטה.

4.2.69

עֲרֵבוֹת לְאוֹנִיבֵרְסִיטָה

היו"ר י. גורי:

קורא את מכתב שר האוצר מס' 049/1, מיום 18.12.1958, אל היו"ר ועדת הכספים.

מה עם ההצמדה? זאת הלוואה בדולרים. האם האוניברסיטה זקוקה לדולרים או ללירות? אם היא זקוקה ללירות, מדוע ללכת בדרך עקיפין ולתת לה הלוואה בדולרים?

י.ש. רוזנברג:

שאלה באיכות. האם ההלוואה במזומנים?

ד"ר זגגי:

ההלוואה דרושה לאוניברסיטה כדי לממן את הוצאת הבניה שלה. החששות מתעוררות אצל כולנו - והן לא כל כך מוצדקות - בענין הדולרים. כל הדולרים האלה מיועדים בסופו של דבר לבוא ארצה ולהיות מושקעים בארץ. כולנו יודעים שלא כל כך פשוט לקבל הלוואה של חצי מליון לירות, ולא חשוב מאיזה בנק. פה האוניברסיטה מצאה לה אפשרות לקבל הלוואה, אולם הלוואה בדולרים. יש לה דולרים והיא תוכל להחזיר אותם. גם הרבית בדולרים.

מ. קלמר:

באופן עקרוני אני לא מתנגד לכך, אבל משעם אחר לא אוכל להצטרף. אנו תמיד הולכים בקו אחד, לא נכנסים לבדיקה מה עושה האוניברסיטה בכסף זה, אלא כל מה שמגיע הנה, אם זה תקציב נוסף או ערבות, אנו תמיד מאשרים. היות ואני יודע שהשולחן הזה והאוצר מתנגדים למתן הלוואות לאוניברסיטה אחרת, בר-אילן, שלומדים שם 400 תלמידים, ואילו מאשרים סכומים גדולים לאוניברסיטה ולשכניו, מתוך נימוק זה לא אשתתף בהצבעה.

היו"ר י. גורי:

אני לא רואה שום סמיכות פרשיות בין הדברים שנאמרו פה, שאם חבר-הכנסת קלמר או סיעתו מתנגדים לשיטה הזאת של הממשלה בכלל וביתחוד לאוניברסיטה בר-אילן, בגלל זה הוא צריך להתנגד למתן ערבות לאוניברסיטה.

ז. סוזאני:

אצביע בעד הערבות הזאת מתוך יחס לאוניברסיטה. לאור כל מה שנאמר בתקופה האחרונה על גידול אמצעי התשלום על ידי גורמים שונים וגם על ידי נגיד בנק ישראל, אני לא רואה סיבה מדוע נגיד בנק ישראל לא יתן את ההלוואה בלירות ישראליות ויחסוך למשק המדינה את תשלום הרבית במטבע זר. אני מתנגד לכל הדרך המסובכת הזאת, כדי לקבל את הלירות, ואני בא ואומר: המדינה או הממשלה עשתה זאת. אני לא חושב שצדיקים לשפוך את הכל על האוניברסיטה. הדרך הזאת אינה נכונה.

י.ש. רוזנברג:

אני בעד מתן עזרה לאוניברסיטה. אבל ישנה פה בעיה משקית - אמצעי התשלום, תשלום הרבית במטבע זר, ואין צורך בזה. אני מסתכל גם על החברות הנותנות את ההלוואה. אילו היתה זאת חברה אירופאית הייתי מבין את הדבר, שהחברות המעבירות את הכסף ארצה רוצות להבטיח להן הצמדה. אני חושב שזה מאחר יותר של ועדת הכספים, ובגלל זה החוק הטיל על ועדת הכספים לאשר את הערבויות האלה, על מנת שיועדה זו תשמור על הבעיות המשקיות שיכולות להתעורר על ידי מתן ערבויות כאלה, כפי שהממשלה נותנת. אני חושב שנתעלם ונתחמק מהאחריות שלנו אם נתעלם מהבעיה המשקית בעת מתן ההלוואה לאוניברסיטה.

הייתי מציע לבקש מהאוצר לברר את האפשרות לקבל את ההלוואה עבור האוניברסיטה בכסף ישראלי, להשפיע על החברות האלה לתת את זה בכסף ישראלי, על ידי הצמדה לאינדקס או בדרך אחרת. וגם שהרבית תהיה בכסף ישראלי.

ד-ר זגגי:

רק השבוע היה לי מקרה דומה, אפילו באותו הסכום, אם חברת "דשנים כימיים". הלכתי למר הורוביץ והוא הסכים שנסדר להם הלוואה בצורה של כספי חסכון. סרבנו לאפשר להם לקבל הלוואה בחוץ לארץ.

ז. סוזאני:

אבקש להעביר לנגיד בנק ישראל, שאנו לא יכולים להיות תמימי דעים אם הטידור הזה שעולה לאוצר המדינה כ-100,000 דולר במטבע זר.

היו"ר י. גורי:

אני מקבל את הצעתו של מר סוזאני.
ה ח ל ש ה

ברוב של 8 קולות - בהמנעות 2 חברים - אושרה הערבות.

ד מ י ק ב ו ר ה

מ ר ר י מ ו נ :

הענין של דמי הקבורה לפי דעתי הוא קצר ופשוט בתכלית, והוא גם סופי בדרך כלל. בתקנות בדבר דמי קבורה שהותקנו בזמנו על ידי שר העבודה, לאחר שנועץ בוועדה זאת, כתוב סעיף 2ב', וזאת הבעיה המובאת בפני הוועדה הזאת. מדובר סהמסד וישאי לשלם לרשות מקומית או למוסד ציבורי, כאמור בתקנה 1, עד 35 לירות במקום הסכום הנקוב בפסקה (2) ועד 70 לירות במקום הסכום הנקוב בפסקה (3) שבתקנת משנה (א), אם נוכח כי הוצאות הרשות המקומית או המוסד הציבורי בקשר לקבורה עוליות על הנקוב בפסקאות (2) ו-(3) שבתקנת משנה (א) 2.

ברשותכם, הסכום המכסימלי לפי זה נקבע ל-70 לירות. החוק הזה היה בתוקפו מ-1.4.57. לפי ההסדר עם חברא קדישא בארץ, בהמלצתה של ועדה זו נקבע כי השינויים בדמי הקבורה יהיו צמודים לשינויים באינדקס יוקר המחיה. ג-אפריל 1957 עמד האינדקס על 249 נקודות והיום הוא עומד על 276 נקודות, לפיכך ישנה עליה ב-10% לעומת מה שהיה באפריל 1957. הצעתנו אם כן שוועדה זאת תמליץ בפני שר העבודה להגדיל באופן יחסי לעליית האינדקס את שיעור דמי הקבורה.

מ. אולמרט:

אני מדבר במקרה הזה על הרשות המקומית ולא על חברא קדישא. הרשות המקומית תובעת מהמשפחה של הנפטר לפעמים סכומים שהם עולים פי שניים או פי שלושה מדמי הקבורה שאתם מסלמים. לפעמים נדרשים לשלם 300 לירות דמי קבורה בו זמין שהיא מקבלת מכס 70 לירות. מה עמדתכם?

מ ר ר י מ ו נ :

יש להבדיל בין דמי קבורה והוצאות קבורה לבין הוצאות הקשורות באחזקת בית הקברות והקמת המצבה. הסכום הזה כולל רק את השירותים הקשורים בקבורה עצמה. איננו כולל שום סכום הכלול בהקמת המצבה. אינני יודע על שום מקרה שבהם נדרשים סכומים מעל לאלה הקבועים בתקנות. לא יודע לבו על שום מקרה שבו מלינים מת בגלל ויכוח בשאלת הקבורה. הסכום הזה כולל את הקבורה ושירותי הסהרה, העברת המת, וחיזון.

י. אמרתי:

המועצה החקלאית, המסקים החקלאיים גם כן מקבלים זאת?

מ ר ר י מ ו נ :

מצבם יותר טוב מאשר חברא קדישא מבחינה אחת, הואייתל ואלה לרוב ישובים המאורגנים בשיטת ארגון הצנחה להם, פתרנו את הצורך לחתום אתם על הסכמים. הם מקבלים את אותם הסכומים הנקובים בתקנות ללא כל יוצא מהכלל.

ה ח ל ש ה

ה ת י ק ו נ ה מ ו צ ע - ב א ק ב ל

ח ו ק ה ב י ט ו ח ה ל א ו מ י

ה י ו י ר י . ג ו ר י :

קיבלתי מכתב מהמנהל הכללי של הביטוח הלאומי. (קורא מתב מס' 5125, מיום 1 פברואר 1959).

מ ר ר י מ ו נ :

ה-4,5 מליון מתייחסים לא רק לשנה אחת. על 1,5 מליון ל-1958/59, ו-3 מליונים לשנה המתחילה ב-1.4.59. 3 מליונים זה קצת פחות מ-10%. ב-1957/58 10% היו 3 מליון לירות. ב-1958/59 זה צריך להיות יותר. השנה זה יגיד קרוב ל-40 מליון, זאת אומרת שב-1959/60 זה יעבור את ה-40 מליון. לכן בצדק אמרתי ש-3 מליונים הם פחות.

ה י ו י ר י . ג ו ר י :

האם זה כולל גם ביטוח מוות?

מ ר ר י מ ו נ :

רק זקנה ומוות.

י. ש. רוזנברג:

מה בקשר לאמהות?

מר רימון:

הצעתנו לפי שעה רק להשתתפות האוצר בזיקנה ומוות, ולא בשארים.

ה. רובין:

אם אני מבין נכון, הרי הכוונה לשיפור התשלומים. חסר הישוב על יסוד מה בנוייה ההנחה הזאת.

ש. בזק:

בקודה שניה, זה ענין הגדלת תשלומי המינימום. בשנת 1954 אם מישהו פיגר בגלל מחלה או סיבה אחרת הוא מפסיד את זכויותיו במסור הביטוח לאומי. אני לא מוכן לתת את ידי לשום שינוי מבלי שכאן יובטח בטחון לגבי המבוטחים בקשר עם העלאת תשלומי המינימום. אני אבקש בענין הזה הסבר, מה השיקולים בנוגע להעלאת תשלומי המינימום ואיך יובטחו זכויות האבטחים שבגלל סיבה אובייקטיבית יט פגיעה בהם.

מ. קלמר:

מביאים לפנינו שני דברים. הראשון - העלאת דמי הביטוח למבוטחים. השני - להכניס בתקציב גם את המינימום וגם את המכסימום. זאת הפעם הראשונה שהאוצר באופן ממשי עומד להשתתף במוסד הזה בהקצבה. מן הראוי שועדת הכספים תקבל דו"ח מפורט על כל פעולות המוסד הזה עד היום. ואם עומדים להעלות - למה? מה הנימוקים. אני מציע שנשמע הרצאה מקיפה על הדברים.

ז. צור:

מה אם קרן השהאה? גם אני מצטרף להערות שנשמעו כאן, לתיקונים שיבטיחו לתשלום פיצויים במקרים של הפסקות בתשלומים.

י. ש. רוזנברג:

אני מבקש הסבר בקשר לסעיף 42 ג'. אם נכניס את ביטוח האמהות לאותה השנה, כמה מה המאזן של הביטוח הלאומי בקשר לתשלומים שכבר נמצאים בידוי?

מ. אולמרט:

למעשה אתם מחזירים לאוצר את הסכום הזה על ידי גבייה מהאזרח. אני רוצה לדעת את החישוב המדוייק. אם נסכים להצעה שלכם איך זה יתבטא במספרים? האם האוצר מרוויח או הוא רק מקבל בחזרה את ה-4 מליון לירות?

א. בהיר:

מה החישוב הכללי של קרן הזקנה אשר התוספת של 10,3 האם היא מסדירה את הבעיה של קרן הזקנה כשלעצמה? ואני מצטרף לשאלתו של צור מבחינה זאת, לאחר ההקטנה מה יכולה קרן ההסוואה לעשות בקשר עם הבעיה הזאת?

היו"ר י. גוריי:

אני מציע לוועדת הכספים לקבל את המוצא הזה, ביחוד שאין לה ברירה. אם היא לא תקבל זאת, היא מעכבת את הדבר, פי יש בידה מכסיר לעשות זאת, והיא לא תהיה צודקת.

מר רימון:

בקשר לשאלתו של ד"ר רוזנברג כמה ההכנסות של ביטוח האמהות. בשנת 1957/58 זה היה 10.2 מיליארד לירות. יש להניח שזה יהיה עכשיו קצת יותר. לפיכך, 45% הם מסווגים בגובה דל 5 מליון לירות בערך.

היו"ר י. גוריי:

אני מקווה שתסביר את התוכן הממשי ולא המילוני של סעיף 45 (ב).

מר רימון:

אני רוצה לתת את הרקע לכל אחד מארבעת הסעיפים האלה.

4.2.69

הנקודה הראשונה - הואיל ושר האוצר בהסכמת ועדת הכספים של הכנסת ובאישור הממשלה הכניס להצעת התקציב לשנת הכספים המתחילה ב-1.4.59 - השתתפות האוצר ב-4,5 מליון לירות. רוצה שר העבודה להכריז שהחל מאפריל 1959 זאת היא השנה הראשונה בה משתתף האוצר מתקציבו בתקציב הנוסף לביטוח הלאומי.

הנקודה השנייה - שינוי שיעורי דמי הביטוח. פה אני חייב לגת תשובה והסבר קצת יותר. מה הגורם שהניע את המוסד לביטוח הלאומי לבוא ולבקש עכשיו לשנות את שיעור דמי הביטוח, לעומת המצב הקיים. זה בתוקף סעיף הקבוע בחוק מאותו הרגע שהאוצר מתחיל להשתתף. מה הגורם לכך? ההגדלה המבוקשת היא רק לענף ביטוח אחד - ביטוח זקנה ושארים. אין מבוקשת פה שום תוספת לא לבטוח אמהות ולא לבטוח בפגעי עבודה. הגורם הוא שהחיישוב אשר נעשה בזמנו על ידי אלה שהכינו את הצעת החוק שובש במתכוון ומתוך ידיעה ברורה על ידי המוסד המחוקק, על ידי הכנסת, היינו, הונח מלכתחילה על ידי הוועדה אשר הציעה זאת כי שיעור דמי הביטוח לזיקנה ושארים יהיו 2,5% עד למכסימום של 300 לירות מהכנסה של אדם. באותה הצעה היו גם הגבלות לגבי חוג המבוטחים הנכללים במסגרת הביטוח, והגבלה לגבי תקופות ההכשרה המינימלית הנדרשת עד שאדם יהיה זכאי לקבל זאת. באה הכנסת והרחיבה את שתי הקבוצות האלה. על ידי זה כבר בשנה הראשונה - וזה מקיף 42,000 זקנים ו-5,000 אלמנות המקבלות קיצבת אלמנות - אני יכול להניח שהיתה הגדלה של לפחות 25%.

ד"ר לוטין:

יותר מ-30%.

מר רימון:

הם קבעו שכל אדם שלא עבר את גיל 67 ביום קבלת החוק בכנסת נכלל אוטומטית במסגרת המבוטחים, בין אם משלם ובין אם אינו משלם. לגבי תקופת ההכשרה או לפרק הזמן הרצוף שבו האדם המבוטח לפני שהוא זכאי לקבל קיצבה מהביטוח הלאומי קוצרה והועמדה על 3 שנים בלבד לגבי זקנה ועל שנה אחת לגבי מוות. פירוש הדבר שאדם שבאפריל 1954 היה בן 67 ושילם שלוש שנים דמי ביטוח לפי המינימום של 8,700 ל"י לשנה, ובסך הכל 25 לירות ל-3 שנים, היה זכאי ומקבל למעשה החל מ-1.4.57 קצבה חודשית של 40 לירות לחודש אם הוא יחיד. אם יש לו אשה - עד 60 לירות, ואם יש לו ילדים גח לים, מקבלים עד 90,780 ל"י לחודש. כלומר, אדם ששילם 25 לירות לשלוש שנים מקבל בחודש אחד יותר מששילם בשלוש שנים.

אנו רוצים להציע תיקון קל אשר יפתור את השאלה לחמש השנים הקרובות. כלומר, יבטיח שתוך חמש השנים הקרובות המצב יהיה מאוזן ויאפשר כעבור חמש שנים לשוב ולערוך חשבון מחדש ולראות האם יש צורך בהגדלה נוספת.

אנו מבקשים למעשה הגדלה רק בסעיף זקנה ושארים. במקום 2,5% שמשלמים היום לחשבון זה, אנו מבקשים 2,9%, כלומר הגדלה ב-0,4% לעומת המצב הקיים. זה בכל שלושת הסוגים אותו הדבר. התוספת המבוקשת היא 0,4%. בזמנו הובאה לוועדה הזאת הצעה להגדיל ב-1% את דמי הביטוח, וה-1% היה בנוי על: 0,3 של האוצר, 0,3 של העובדים ו-0,4 של המעבידים. היום ההצעה הזאת איננה קיימת, וההצעה שאישרה המועצה הציבורית של המוסד לביטוח הלאומי שהיום מובאת בפניכם היא תוספת של 0,4%.

איך אנו רוצים לממן את ה-0,4%. בענף ביטוח אמהות יש עודף. כלומר, ההכנסה גדולה מן ההוצאה. משנה 1954 ממשיכים לגבות דמי ביטוח באותו השיעור, כך שהסכום העודף ילך ויגדל. איננו טבורים שיש הצדקה להמשיך בגביית דמי ביטוח לענף בסכום העולה על הצרכים שלו. הצעתנו היא להקטין את דמי הביטוח בענף ביטוח האמהות ב-0,2%. היום משלמים שם 0,8% ואנו מציעים לשלם 0,6%. את ה-0,2% אלה אנו מציעים להוסיף לזקנה ושארים. המבוטח למעשה לא ישלם פחות, אלא ביטוח זקנה יקבל למעשה 0,2% יותר.

לגבי חלקו של המעביד. אנו אומרים: אנו מבקשים מהמעביד להגדיל את התשלום שלו ב-0,2%, גם פה לא הגדלה ישירה. בקרן השוואה למשרתים במילואים משלמים היום אחוז אחד תשלום לקרן השוואה המשתלם על ידי המעבידים והעובדים העצמאיים. אנו מציעים להקטין את קרן השוואה מאחוז אחד - לצורך זה - ב-0,2%, ואת ה-0,2% להעביר שוב לחשבון ביטוח זקנה ושארים. כלומר, אף על פי שנקטין את קרן השוואה ב-0,2%, לא יהנה מההקטנה הזאת המעביד, אלא ענף ביטוח זקנה ושארים. הוא יקבל תוספת של 0,4 ויגדל מ-2,5% ל-2,9%. ובקרן השוואה ישאר 0,8% במקום 1%.

4.2.69

הנקודה השלישית - ענין המינימום וענין המכסימום.

יורשה לי להעיר הערה אחת. קיים היום סעיף בחוק אשר מספרו 50 וודאי לזה התכוון ד"ר רובין, אותו סעיף השולל זכויות ממבוטח אשר פיגר בתשלום דמי הביטוח בתקופה העולה על 6 חודשים. גם אנו סבורים שהוא חמור ביותר. אבל אנו כמוסד המבצע על פי החוק, אין לנו כל שיקול דעת בסעיף הזה ושום רשות לנהוג אחרת מאותם המקרים אשר אנו סבורים היינו שזה עוול סוציאלי. הדבר היחיד שיכולנו לעשות, ואת זה עשינו, לבוא בפני השר, בפני המועצה, בפני מועצת התקנות שלנו, לשנות ולרכך את הסעיף הזה. הגורמים הפנימיים שלנו כבר קיבלו הצעה ובמסגרת הצעות לתיקון החוק לביטוח לאומי אשר יבואו בפני הכנסת ואחר כך בפני ועדת העבודה, יש הצעה לרכך סעיף זה בכיוון הבא. אם האיש פיגר 6 חודשים אבל פחות מ-12 חודשים, תינתן לו הגמלה במלואה. מ-12 עד 18 חודשים - 75% מהגמלה. מ-18 חודש ומעלה יקבל - 50% ממנה. המפגן פיגור העולה על 24 חודש לא יקבל דבר. זו ההצעה וכמובן לכם כחברי כנסת תהיה אפשרות להעיר, להחליט או לשנות. בתקופה של 5 שנים אם אדם מפגר עד שנתים הוא יקבל את דמי הביטוח. יש לי הרושם שזאת גישה ליברלית מצד אחד ושומרת על האינטרסים של המוסד מצד שני.

אנו מבקשים שני תיקונים נוספים. אחד המינימום והנקודה הקשה - המכסימום. קיים היום מצב שמבוטח שאין לו הכנסה, בין אם הוא נתמך על ידי בנים, על ידי מוסד ציבורי, על ידי משרד הסעד או איזה גוף שהוא, חייב לשלם דמי ביטוח מינימליים כאילו היתה לו הכנסה חודשית של 25 לירות לחודש. הוא משלם 2,9%, זאת אומרת 25 פרוטות לחודש, היינו, 8.700 ל"י לשנה. מה אנו אומרים? רוב המשלמים את התשלום הזה אינם המבוטחים עצמם אלא אלה התומכים בהם. הסכום הזה קיים מנובמבר 1953. בכל זאת חל שינוי מסויים אפילו בהכנסה המינימלית של אדם בנובמבר 1953 ועד ינואר 1959. אנו אומרים: בעלה פה, ולו תהא זאת רק העלאה סמלית לצורך התיקון של הענין ב-5 לירות לחודש, ב-60 לירות לשנה, והוא יצטרך לשלם עוד סכום של 150 פרוטה לחודש. מדוע אנו רואים את התיקון הזה כחשוב, ולא הצד הכספי הוא המכריע.

יש לצערנו מספר לא מבוטל של מבוטלים אשר מצהירים לנו על חוסר הכנסה או על הכנסה מינימלית של 25 לירות לחודש. אנו מקבלים את הצהרתם כהלכה פסוקה, ולא תמיד זהו המצב הנכון. אנו סבורים שהעוול הסוציאלי שייגרם כתוצאה מהעלאה קטנה זאת באופן יחסי, איננו גדול. יותר קל לדבר בענין המכסימום.

השר קבע שהסכום המכסימלי שממנו משלם אדם ביטוח הוא 300 לירות לחודש. זאת אומרת שאדם המשתכר 200 לירות משלם מ-200 לירות. אדם המשתכר 300 לירות לחודש משלם מ-300 לירות. אבל אדם שמשתכר 600 לירות משלם רק מ-300 לירות. איננו סבורים שזאת הצדקה. אנו סבורים שאדם שמשכורתו גדולה חייב לשלם יותר ולא לפי 300 לירות. במועצה הועלתה הצעה לבטל בכלל את הגג. ישלם אדם כמו שמרוויח. מרוויח 200 לירות ישלם מ-200. מרוויח 600 לירות, ישלם מ-600 לירות. הואיל וגם הגמלאות מוגבלות במכסימום, והואיל ואין הצעה לבטל את המכסימום לגבי הגמלאות, באה המועצה והציעה להגדיל יחסית בהתאם לגודל המשכורת, בהתחשב באינדקס יוקר המחיה מאז היה המכסימום 300 לירות עד היום, וההגדלה היחסית המבוקשת היא 360 לירות.

בענין ביטוח האמהות, שם זה מסודר פותר. שם הגימלה צמודה לחוק שממנו משלמים דמי ביטוח. היום המכסימום שמשתכר פועל שנפגע בעבודה או שש ורבע ליום. לפי התיקון יקבל אותו פועל שבע וחצי במקום שש ורבע. יולדת המקבלת היום סכום מכסימלי של 43.750 לירות לשבוע כדמי לידה, תקבל אחר כך 52.500 לירות דמי לידה. יש פה הגדלה יחסית בדיוק לפי אותו אחוז גם לגבי הגימלאות.

אין הצעה להגדיל את המענק. אבל המענק יוגדל באופן יחסי לאינדקס יותר המחיה. לגבי אנשים המקבלים קיצבת זקנה ואשר מותר להם להמשיך לעבוד בעבודה מצומצמת, מוגבלת הכנסתם בשליש מהסכום המכסימלי שאותו הם משלמים דמי ביטוח. היום זה 100 לירות. ברוב שיוחלט על 360 לירות, יהיה מותר להם להשתכר 120 לירות. יש פה השבה קלה לגבי מקבלי הקיצבות של זקנה.

נדמה לי שאת הרקע ואת הבסיס לענין נתתי לכם.

ד"ר לוטן: ביחס להשפעת ההחלטה של הוועדה הזאת על האפשרויות להענות לתביעות אפשריות בקשר עם השמירה, אני רוצה רק להגיד שנשארת אפשרות אובייקטיבית להתחשב במידת מה בתביעה. היום ההחלטה החיובית שאנו מבקשים פה אינה משפיעה לרעה או לשלילה על האפשרות הזאת.

היו"ר י. גורי: אני שמח מאד לשמוע את דבריו של ד"ר לוטן.

י. ש. רוזנברג: לא קיבלתי תשובה לסעיף 42 ג'.

ד"ר לוטן: יש מצד אחד הקטנה. שי גם לגבי העובד בצורה פורמלית אבל לא בצורה מעשית, הגדלה ב-0.1%. הוא משלם היום 0.4 בכוח ההקצבה יופחת תשלומי ל-1.3, ובכוח ההחלטה שאנו מבקשים יוגדל שוב התשלום עד 1.4 ב-0.1.

י. ש. רוזנברג: זה לא כתוב כאן. זה יכול להיות מובן אבל זה לא כתוב.

ד"ר לוטן: בצו זה נאמר.

י. ש. רוזנברג: במכתב זה לא כתוב.

א. בהיר: מר רימון אמר היתה במועצה הצעה להעלות את המכסימום מעל ל-360 לירות. היו הצעות שונות. הייתי רוצה לקבל אינפורמציה מבחינה פרוצדוראלית.

ד"ר לוטן: השאלה יכולה להיות מובאת על ידי מנהלת המוסד למועצה.

א. בהיר: מדוע נקבע המכסימום במועצה ל-360 לירות ולא יותר?

ד"ר לוטן: ישנן שתי דרכים. דרך אחת להביא את זה הנה לדיון, וועדת הכספים סוברנית ויכולה להחליט פה, ואז ניתן את ההסבר מדוע מנהלת המוסד אינה חושבת שזה מיותר.

ח. רובין: מבחינה משפטית הוועדה הזאת יכולה לאשר או לא לאשר.

ד"ר לוטן: אפשר ליזום - אבל אני חושב שד"ר רובין צדק, - דיון בשאלה הזאת בכנסת או במועצת הביטוח הלאומי.

א. בהיר: ד"ר רימון אמר שישנם עוד נימוקים. הייתי רוצה שנשמע נימוקים נוספים ושתינתן לחברים הסברה בשאלה הזאת.

היו"ר י. גורי: תודה רבה. הישיבה הזאת נעולה.